

Wat neem je mee als je moet vluchten?

Wij-zij denken

1

DOEL

Deelnemers laten ervaren hoe het is om plots te moeten vluchten.

Oefenen in kiezen, argumenteren en consensus bouwen.

Empathie en solidariteit met vluchtelingen versterken en enkelvoudige beelden over "vluchtelingen" bevragen.

3

BESCHRIJVING

Intro: waarom vertrekken mensen?

Brainstorm kort: "Waarom verhuizen mensen naar een ander land of een andere regio?" Schrijf alles op: studie, werk, liefde, oorlog, geloof, klimaat, armoede, ... Maak dan onderscheid tussen: "Pull"-factoren (aantrekken: betere kansen, studie, werk...) "Push"-factoren (wegduwen: oorlog, vervolging, rampen, extreem geweld...). eg uit dat de oefening vooral over die push-situaties gaat: mensen moeten weg, niet "zomaar kiezen".

Scenario: je moet nu weg

Zet één duidelijke fictieve maar voorstelbare situatie: "Stel je voor: in jouw stad is de situatie gevaarlijk geworden (bijv. oorlog, zware vervolging, of een grote ramp). Je krijgt te horen dat jullie huis nu ontruimd wordt. Je weet niet wanneer – of je ooit – nog terug kan. Je mag maar drie dingen meenemen."

Laat iedereen even in stilte nadenken. Belangrijk: benadruk dat er geen juiste of foute antwoorden zijn; het gaat om persoonlijke keuze.

Zie de volgende pagina voor vervolg.

2

BENODIGDHEDEN

- 3 post-its of kleine papiertjes per deelnemer ($\pm 8 \times 8$ cm)
- Pennen / potloden
- Groot vel papier of tafel om de "diamant" op te leggen
- Duur 40 minuten

4

REFLECTIE

- Is jouw beeld over "mensen die vluchten" veranderd? Hoe dan?
- Als je denkt aan de discussies over vluchtelingen in media / politiek: wat zie je nu anders na deze oefening?
- Welke één vraag over migratie en vluchten neem jij mee na vandaag?
- Stel dat iemand in jouw omgeving heel negatief praat over vluchtelingen. Wat zou jij na deze oefening willen zeggen of vragen?

5

TIP EN BRON

Check je groep voor deelnemers met eigen ervaring van oorlog, vlucht of asielprocedures. Zeg vooraf dat mensen altijd mogen kiezen om minder persoonlijk te worden of even te pauzeren.

Tijdens debriefing kan je cijfers meedelen over mensen die op vlucht zijn en de polarisatie link expliciet maken met uitleg rond enkelvoudige verhalen.

<http://www.coe.int/compass>

Wat neem je mee als je moet vluchten?

Beschrijving

3

Intro: waarom vertrekken mensen?

Brainstorm kort: "Waarom verhuizen mensen naar een ander land of een andere regio?" Schrijf alles op: studie, werk, liefde, oorlog, geloof, klimaat, armoede, ... Maak dan onderscheid tussen: "Pull"-factoren (aantrekken: betere kansen, studie, werk...) "Push"-factoren (wegduwen: oorlog, vervolging, rampen, extreem geweld...). eg uit dat de oefening vooral over die push-situaties gaat: mensen moeten weg, niet "zomaar kiezen".

Scenario: je moet nu weg

Zet één duidelijke fictieve maar voorstelbare situatie: "Stel je voor: in jouw stad is de situatie gevaarlijk geworden (bijv. oorlog, zware vervolging, of een grote ramp). Je krijgt te horen dat jullie huis nu ontruimd wordt. Je weet niet wanneer – of je ooit – nog terug kan. Je mag maar drie dingen meenemen."

Laat iedereen even in stilte nadenken. Belangrijk: benadruk dat er geen juiste of foute antwoorden zijn; het gaat om persoonlijke keuze.

Individuele keuze: 3 dingen

In kleine groepjes (5–6 deelnemers), maar iedereen werkt eerst individueel: Geef iedereen 3 papiertjes / post-its. En laat ze op elk papiertje één ding dat ze meenemen schrijven. Dus in totaal drie dingen, met zo concreet mogelijke woorden." Voorbeelden (zonder te sturen):

- Praktisch: paspoort, geld, medicijnen, warme jas, telefoon, water...
- Emotioneel/symbolisch: foto, knuffel, heilig boek, sieraad...

Laat daarna ieder om de beurt zijn/haar drie dingen tonen en kort uitleggen waarom.

Diamond ranking: samen kiezen

Nu gaat de groep van individuele keuzes naar één gezamenlijke top:

1. Vraag de groep om samen 9 items te kiezen uit alle briefjes op tafel.
2. Leg uit hoe een diamant eruitziet:
 - bovenaan: 1 item (meest essentieel)
 - tweede rij: 2 items
 - derde rij: 3 items
 - vierde rij: 2 items
 - onderaan: 1 item (minst essentieel van de 9)
3. Hun opdracht is bespreken, discussiëren, proberen om elkaar te overtuigen en tot één gezamenlijke diamant ranking komen.

Zij mogen post-its verplaatsen zolang ze praten; proces is belangrijker dan de "juiste" hiërarchie. Als iedereen klaar is, laat de groepjes kort rondlopen om elkaars diamant te bekijken.

Debriefing

Welke keuzes vielen op? Waren er verrassende of "onlogische" dingen die mensen toch wilden meenemen? Waarover ontstond de meeste discussie in jullie groep? Waarom? Waren jullie vooral praktisch bezig (overleven) of dachten jullie ook aan emotionele / spirituele dingen? Hoe zou het voelen als je dit in het echt zou moeten doen, zonder de tijd die je nu kreeg? Is deze oefening eigenlijk realistisch? Kunnen mensen in het echt altijd kiezen wat ze meenemen? Hoe is dat voor kinderen/jongeren?

Koppel dan expliciet aan wij-zij-denken en enkelvoudige verhalen: Welke beelden hoor je soms over vluchtelingen? "Ze nemen alles mee", "ze zijn ondankebaar", "ze komen voor geld"... Hoe verschilt dit van wat jij net zelf voelde en koos? Wat doet deze oefening met jouw blik op mensen die moeten vluchten?

